

[PÅ HØYDEN]

Medfødt hjertefeil er arvelig

I en studie utført ved Statens Serum Institut i København har UiB-professor Nina Øyen vist at hjertefeil hopper seg opp i familier. Jo mer alvorlig hjertefeil, desto større er sjansen for at flere i familien får hjertefeil. Hvis et barn blir født med hjertet på feil side er risikoen hele åtti ganger større for at et fremtidig søsken har samme feil, sammenliknet med et barn fra familier uten disse komplikasjonene.

– Dette betyr sannsynligvis at nedarvede genfeil har mye mer å si for utvikling av hjertefeil enn tidligere antatt, sier Nina Øyen. Medfødt hjertefeil rammer rundt én prosent av alle nyfødte. Av disse regner man med at nærmere ti prosent skyldes kromosomfeil, og en femtedel andre syndromer.

Fra ballong til radiostyrt fly

Vanligvis blir værdata samlet inn ved hjelp av værballonger. Men førsteamanuensis Joachim Reuder ved Geofysisk institutt har avansert fra ballong til et radiostyrt fly. Ved hjelp av GPS og autopilot sendes flyet langs en rute som er forhåndsprogrammert. Værdata samles inn og lagres på flyet, samtidig som de blir trådløst overført til en datamaskin på bakken. Flyet kan også utstyrt med kamera, slik at forskerne også kan få visuell informasjon om meteorologiske situasjon, som isforhold når man flyr over havet i arktiske strøk. Reuders radiostyrte fly samler inn data i de lavere luftlagene, fra bakken og opp til 4000 meters høyde. Med alt utstyr koster flyet 20.000 kroner, og er billigere og enklere i bruk enn værballongene. Men Reuders tar ikke sjansen på å styre flyet selv, det tar erfarne modellflygere seg av.

FOTO: Frode Ims

Christieprisen delt ut for første gang

Marit Warncke, administrerende direktør i Bergen Næringsråd fikk Christieprisen for 2010 under Christiekonferansen 26.april. Marit Warncke får prisen for sitt engasjement for å styrke samhandlingen mellom Universitetet i Bergen og omverden, i særdeles grad næringslivet i bergensregionen, samt hennes engasjement for å synliggjøre hvordan forskning og utdanning bidrar til nyskaping i regionen, heter det i begrunnelsen. Det het videre at den aller første gangen Christieprisen deles ut, går den til en person som i sitt virke og i sin posisjon meget klart fyller kriteriene for å motta prisen. Årets prisvinner har både personlig og i kraft av sin posisjon utenfor universitetet vist stort engasjement for universitetet, med vilje til å styrke båndene mellom akademia og samfunnet rundt, og til å synliggjøre universitetets egenart og kompetanse nasjonalt og internasjonalt.

FOTO: Paul S. Amundsen

Fant verdens dypeste varmekilde

– Stemningen ombord var en blanding mellom ekstase og høytid, sier professor Rolf-Birger Pedersen ved UiB som var med på toktet da forskningsfartøyet James Cook fant verdens dypeste varmekilde. Det var i april i år at forskerne ombord på James Cook fant det de mener er verdens dypeste hydrotermale felt, eller varmekilde. 5000 meter under havoverflaten i Cayman-grøften spyr flere etasjer høye vulkanske piper ut vann som er varmt nok til å smelte bly.

– Varmekilden finnes på en vulkansk spredningsrygg som har mange likheter med de vulkanske plategrensene vi studerer i norskehavet. Lokeløst var det første hydrotermale feltet som er blitt funnet på denne type plategrense. Feltet i Cayman Trough er det andre, forteller Rolf-Birger Pedersen. De to feltene vil gi forskere ny kunnskap om geologien og biologien i dyphavene.

UBÅT: Rolf-Birger Pedersen sammen med den ubemannede ubåten av typen Autosub6000, som utforsker havbunnen på jakt etter varmekilder.

FOTO: Maaten Furlong